

V.V.N.T. LEDENBRIEF

Tijdschrift van de
VERENIGING VRIENDEN
NEDERLAND - TSJECHOSLOWAKIJE

Nr. 79

Juni 1992

Bestuur:

A. Hoogstad voorzitter
 Antoniuslaan 33
 3341 GA Hendrik Ido AMBACHT
 Tel. 01858-12603

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer secretaris
 Nieuwendamlaan 274
 2547 JR DEN HAAG
 Tel. 070-3258679

J.M. van Gastel Penningmeester
 Postrek. 379543 t.n.v.
 Ver. Vrienden Ned.-Tsjech. te Rijswijk
 Tel. 070-3901190

A. den Boogert adj. secr./penn.
 D. Klein Breteler
 G.P.A. Schöpping
 mevr. H. Sugito
 mevr. M. v.d. Wijngaard
 I.J.B. van Vuuren

==*==*==*

Redactie Ledenbrief

L.J. v.d. Burg, Nieuwendamlaan 274
 2547 JR Den Haag; Tel. 070-3258679
 Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer
 Mevr. H. Sugito
 Joh. Sugito
 J.F.E. Wallin

==*==*==*

Ledenadministratie

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer
 Nieuwendamlaan 274 - 2547 JR DEN HAAG

==*==*==*

GTM (Genootschap voor Tsjech. Muziek)

J.F.E. Wallin (voorz.) Tel. 070-3278706
 Pr. Bernhardlaan 21 - 2264 CA LEIDSCHENDAM
 A. van Beuzekom (secre.)
 P.J.M. de Coe (penn.)
 Mevr. T. Onderdenwijngaard
 W. Dijk

==*==*==*

Afdelingen:

Amsterdam: K.L. Thio; tel. 020-6791423
 Rotterdam: A. den Boogert; tel. 010-4205581
 Den Haag: vacant

==*==*==*

V.V.N.T.-Filmdienst:

K.L. Thio, Van Baerlestraat 59
 1071 AR AMSTERDAM; tel. 020-6791423

==*==*==*

Info Stedenbanden:

J.M. van Gastel tel. 070-3901190

==*==*==*

Info Reisdienst:

A. Hoogstad tel. 01858-12603

PRANEDA b.v.

PAPENDRECHT · NEDERLAND

IMPORT · EXPORT

Ketelweg 53 · 57 — 3356 LD
 Postbus 149 — 3350 AC

Telefoon 078 - 152566
 Telex 29380

In deze Ledenbrief zijn advertenties
 opgenomen van:

- * CSA - luchtvaartmaatschappij te Amsterdam
- * TOPO-AKTIEF - reisorganisatie te Arnhem
- * Tailormade Travel - reisorganisatie te Woerden
- * Winnemuller reizen te Herveld
- * BB-Assurantiën te 's-Gravenhage
- * PRANEDA b.v. - tractoren/vrachtwagens te Papendrecht
- * TATRA & PITON - dienstverleningen te Cap. a/d IJssel
- * BALNEA - Luhačovice/kuurhotel te Nieuwegein
- * RECREA - vakantiewoningen in Tsjechië te Epe
- * V.V.N.T. - advertentie-tarieven

==*==*==*

VAN DE VOORZITTER

Over de gebeurtenissen van de afgelopen maand probeer ik te schrijven. Ten eerste over de culturele reis die we met een aantal leden van de V.V.N.T. en van het Nivon naar Zuid Bohemen en Praag maakten. Erg jammer dat Nanne Hovinga dat niet meer mee kon maken. Van hem kwam het idee om het Openingsconcert van de Praagse Lente bij te wonen. Wat zou hij genoten hebben.

In het algemeen verliep de reis voorspoedig en ik ben blij dat men het programma waardeerde. Misschien was het hier en daar wel wat overladen, maar het valt van te voren niet mee te bepalen wat nog wel kan en wat niet meer. Ook ervaar ik met genoegen dat mijn appreciatie van Zuid Bohemen door iedereen gedeeld werd. Die streek kan ik nu met nog meer vrijmoedigheid voor een bezoek aanbevelen.

Praag heeft die aanbeveling niet meer. Een mooiere stad is er voor mij niet en daarin word ik iedere keer weer opnieuw bevestigd. Het hoogtepunt voor mij was het Openingsconcert op 12 mei van de Praagse Lente. Buiten was het werkelijk lente en in de Smetana Sal was een feestelijke ambiance. Smetana's "Ma Vlast" werd door het Tsjechisch Philharmonisch Orkest werkelijk schitterend gespeeld. Het Symphonisch Gedicht is veel te horen maar een dergelijke uitvoering zal ik niet gauw meer meemaken. Een zeer bijzondere belevenis.

In Karlovy Vary zijn we van de vermoeienissen wat bijgekomen. Wat is het daar zalig flaneren. Alle deelnemers die we daar tegenkwamen waren uiterst tevreden. De stad was voor mij mooier dan ooit, ook al omdat de gevels voor een zeer groot deel in oude luister hersteld zijn. De stad nodigt tot een langer verblijf. Hotel Pupp verdient wat mij betreft het maximum aan sterren.

Vervolgens kort over de 23ste mei toen we met de V.V.N.T. de Comeniusdag in Naarden hadden. De opkomst was niet overweldigend, maar van hen die er waren hoorde ik dat het een fijne dag was. We hebben een krans gelegd in het Mausoleum om de grote man eer te bewijzen.

Persoonlijk maak ik me een verwijt niet met meer aanwezigen gesproken te hebben. Misschien mag als verontschuldiging gelden dat de verantwoording voor het goede verloop bij mij spanning teweeg brengt, waardoor er wat minder aandacht voor anderen overblijft. Jammer, maar zo zit ik nu eenmaal in elkaar.

Hartelijk bedank ik een aantal medewerkers voor hun moeite en inzet bij organisatie en uitvoering. Evenzeer dank ik de aanwezigen voor de getoonde belangstelling en hoop dat zij in de beleving van de gebeurtenis adequaat beloond zijn.

Ik denk dat het goed was dat wij op deze wijze aan de Comeniusherdenking een bijdrage geleverd hebben.

Arie Hoogstad.

VAN HET BESTUUR

Op 26 april jl., zo vlak voor "zijn" reis, overleed ons lid en oudste deelnemer Nanne Hovinga. De plekken die hij zou gaan bezoeken, beschreef hij in de Ledenbrieven. Wij hebben vaak aan Nanne gedacht, vooral op die bewuste plekken.

Diverse gebeurtenissen vonden plaats waarbij de V.V.N.T. aanwezig was.

Op 30 april (Koninginnedag) vond de opening plaats van de tentoonstelling van zeven kunstenaars uit Louny in het Gemeentehuis te Barendrecht. Zoals op de foto blijkt, was het er druk en bovenal interessant.

Een dag later, 1 mei, waren we aanwezig bij de opening van de tentoonstelling in Ter Aar dat een stedenband heeft met Dobruška. In de plaatselijke bibliotheek kon men in de eerste plaats kindertekeningen bewonderen maar ook keramisch werk van kunstenaars uit Dobruška en er hingen shirts van de voetbalclubs Dobruška en Ter Aar. Er pronkte een heuse klederdracht; de V.V.N.T. vulde de tentoonstelling aan met kleurige klederdrachtfoto's.

De leuke postertentoonstelling Oost + West = Europa van scholieren uit Hranice is nog tot 12 juni te zien in Voorburg en werd bezocht door Jan van Gastel.

Jan van Gastel was ook bij de plechtige bijeenkomst op 13 mei in de Grote Kerk te Naarden waar een herdenkingsbijeenkomst plaatsvond in tegenwoordigheid van onze Koningin.

Helaas moest de V.V.N.T. - wegens ziekte en verhindering van bestuursleden - verstek laten gaan bij de Tsjechische merkendag op 17 mei in Schaijk, georganiseerd door de Skoda Oldtimer Club.

Hennie v.d. Burg.

---*---*---*---

assurantiën

Reisverzekeringen - Pensioenadviezen - Gunstige spaarvormen
Hypotheke - Financieringen

Apeldoornselaan 72
2573 LN DEN HAAG
070-362 40 50

Ben van der Burg
Privé: 070 - 345 93 52

VAN DE REDACTIE

Wat te verwachten was is bewaarheid geworden, de toevloed van kopij, maar ook van advertenties, geeft ons het prettige gevoel, dat Tsjechoslowakije thans in een gezonde belangstelling staat, gezond omdat nieuwgierigheid veranderd is in belangstelling. Inherent daarmee is de belangstelling en de groeiende bekendheid van de V.V.N.T.

Wij hopen, dat het juni-nummer weer met vreugde zal worden begroet. Bij ons bezoek tijdens de NIVON/VVNT-reis brachten wij onder meer een bezoek aan BALNEA, de overkoepelende organisatie van de Tsjechische kuuroorden. Mede door het daar ontvangen materiaal kunnen we met een gerust hart wederom maandelijks schrijven over de kuuroorden, ook die van SLOVAKOTERMA, de Slowaakse kuuroorden dus. Bijzondere aandacht dan ook voor de advertentie van de kuurbadplaats **Luhačovice**, waarover ook een voornamelijk toeristische beschrijving bij de Balnea/Slovakoterma-rubriek.

Als tweede het verheugende nieuws, dat Marion Meijer, één der samenstelsters van de ANWB-gids over Tsjechoslowakije, de belevenissen tijdens de studiereizen als reisherinneringen zal inzenden. De eerste is inmiddels ontvangen en deze vindt u bij "Van en over Tsjechoslowakije".

Jan van Gastel houdt ons ook nu weer op de hoogte van het wel en wee in Tsjechoslowakije, zo ook over de stedenbanden.

Hans Wallin schrijft bij het "Genootschap voor Tsjechische muziek" o.m. over eerherstel van componisten.

Onze boekenplank wordt verzorgd door Marijke van den Wijngaard, die ook zorgt voor tentoonstellingsnieuws en wetenswaardigs over evenementen.

Bij Filatelie nieuwtjes van de hand van F. Dijkstra.

U veel leesgenot toegewenst!

L.J. v.d. Burg.

---*---*---*---

EVENEMENTEN

Praags theater in Holland Festival - 16 tot en met 21 juni 1992

De serie Oosteuropes toneel die het Holland Festival dit jaar begint, gaat van start met een programma waarin de schijnwerpers gericht zijn op twee theatergezelschappen uit Tsjechoslowakije, die in de jaren zestig furore maakten: het 'Ballustradetheater' (Divadlo Na Zábradlí) van Jan Grossman en de 'toneelclub' (Cinoherní Klub) van Ladislav Smocek.

In **De Kleine Komedie** in **Amsterdam** zijn de volgende voorstellingen te zien en te horen:

Cinoherní Klub speelt

- * Podivné odpoledne dr. Zvonka Burkeho/ **Dr. Burke's vreemde namiddag** van Ladislav Smocek, die het stuk ook zelf regisseerde (eenakter, crazy comedy),
dinsdag 16 juni, woensdag 17 juni;
- * Mumrai/**Maskerade** van Lev Birinski in een regie van Ladislav Smocek (tragi-komedie met een knipoog naar de Fluwelen Revolutie)
donderdag 18 juni;

Divadlo Na Zábradlí speelt

- * Pokouseni/**De Verzoeking** van Václav Havel in een regie van Jan Grossman (dit stuk is door Havel in tien dagen geschreven na zijn vrijlating in 1985),
vrijdag 19 juni, zaterdag 20 juni;

Don Juan van Molière, geregisseerd door Jan Grossman
zondag 21 juni.

Alle voorstellingen, behalve Don Juan, worden simultaan vertaald.
'De Verzoeking' van Havel verschijnt ter gelegenheid van het Holland Festival
in Nederlandse vertaling in boekvorm.

Aanvang voorstellingen: 20.15 uur.

Kaarten voor het Praags theater zijn verkrijgbaar bij De Kleine Komedie,
Amstel 56, Amsterdam, tel. 020-6240534.

ma t/m za 11.00-15.00 uur, zo van 12.00-14.00 uur (alleen bij voorstellingen).
Prijzen: f 23,50, f 21,-- en f 18,50; CJP en Pas 65 f 16,--.

Marijke v.d. Wijngaard.

NIEUWS VAN DE STEDENBANDEN

Veel lezers van de Ledenbrief zullen bij een wandeling over de Karelsbrug in Praag het standbeeld van de heilige Johannes van Nepomuk hebben opgemerkt. Deze Johannes van Nepomuk, die tijdens de regering van koning Václav IV een hoog kerkelijk ambt bekleedde, kwam met de vorst in conflict over de een of andere godsdienstige aangelegenheid. Voor Václav IV was dat aanleiding Johannes in de Moldau te laten gooien, waardoor deze jammerlijk verdronk. Dat was in 1393. Bijna drie eeuwen later, in 1683, werd ter ere van de martelaar op de Karelsbrug zijn standbeeld geplaatst en weer een aantal jaren later, in 1729, volgde heiligverklaring door de paus.

Ook in de Midden-Limburgse plaats Swalmen bevindt zich al sedert de 18^e eeuw een beeld van de heilige en wel op de Swalmbrug.

In 1991 werd in Swalmen een werkgroep opgericht, die zich ging bezighouden met de voorbereiding van een tentoonstelling over de geschiedenis van het beeld en over Johannes Nepomucenus zelf.

Leden van de werkgroep brachten een bezoek aan de geboorteplaats van Johannes, het stadje Nepomuk in Bohemen, ten zuiden van Plzen.

Door de aardige contacten tijdens dit bezoek ontstond het idee tussen de plaatsen **Swalmen** en **Nepomuk** vriendschappelijke banden aan te knopen.

Dat heeft geleid tot een bezoek van 50 Swalmenaren aan Nepomuk van 15 tot 19 mei. Enkele leraren, mensen van het kerkbestuur en leden van sportclubs togen samen met het muziekgezelschap Zaate hermenie Nepomik per bus naar het Tsjechische plaatsje. Samen met de 3500 inwoners van Nepomuk vierden de Swalmenaren de 599^e sterfdag van de heilige Johannes Nepomucenus. Er werd muziek gemaakt, getennist en gevoetbald en het bleek tussen gasten en gastheren/gastvrouwen prima te klikken. Zo goed dat er dadelijk plannen werden gemaakt voor een tegenbezoek vanuit Nepomuk, eind augustus a.s.

Een over het bezoek zeer enthousiaste burgemeester Josef Michek zei alles te zullen doen om een reis naar Swalmen te organiseren. Hoewel er in Nepomuk

zelf erg veel werk nog te doen is om de herdenking van de 600^e sterfdag van de heilige Johannes in mei 1993 tot een succes te maken. Dan wordt de paus zelf in het stadje verwacht en wil men grootscheepse opknappwerkzaamheden gereed hebben om de hoge gast waardig te kunnen ontvangen.

Hartelijk dank aan de heer Frits Killaars van de Werkgroep Swalmen-Nepomuk, die voor een bericht over de ontstane contacten in deze rubriek enkele krantenknipsels stuurde.

Jan van Gastel.

==*==*==*==

VAN DE LEDEN

Uit het Limburgse Landgraaf ontvingen wij een brief met bijlage (van de burgemeester van Ratiskovice) van **J.H. Stijnen**. De enigszins ingekorte inhoud vermelden wij in deze rubriek.

Fred Runte uit Hoogeveen heeft nieuws dat te vinden is in de rubriek "Folklore", waar wij ook de berichten plaatsen die **Lyba Noya**/Groningen ons telefonisch mededeelde.

Uit Gouda, van de heer **Smelik** ontvingen wij een brief met enkele suggesties waarmee wij aan het denken worden gezet en waarin hij bedankt voor de fijne dag in Naarden.

We beginnen deze rubriek met een brief van **W. v.d. Spiegel** uit Voorburg omdat we daar bijzonder trots op zijn.

Hennie v.d. Burg.

Geachte Dames en Heren,

Langs deze weg willen wij het bestuur van onze vereniging hartelijk bedanken voor het organiseren van de Comeniusdag op 23 mei jl. te Naarden.

Mijn vrouw en ik vonden dit een heel geslaagde dag met mooie muziek en een waardige kranslegging in het mausoleum.

Het geheel verliep in een prettige sfeer waardoor we weer nieuwe contacten hebben gelegd.

Voor het vele werk dat hiervoor verricht moest worden zeggen wij beiden u allen hartelijk dank. We hebben genoten!

Verder verblijven wij met vriendelijke groeten,

W. van der Spiegel.

—*—

Al meer dan twintig jaar wordt in Ratiskovice, een dorpje in Moravië, in de maand juli een muziekfestival georganiseerd. Het voetbalstadion, de aangrenzende sportvelden en "Cafe Sport" vormen het terrein waar het feest gevierd wordt. Het festival zou wegens geldgebrek niet meer georganiseerd worden. Een en ander heeft te maken met de financiële situatie in heel Tsjecho-Slowakije.

Het festival is van hoog muzikaal en cultureel niveau, want niet alleen de muzikanten, maar ook vele bezoekers (ongeveer 10.000 mensen in totaal) komen in klederdracht. Een lust voor oog en oor! Niet doorgaan betekent een echt verlies.

Spontaan zijn wij een aktietje gestart en hopen een bedrag van f 5.000,-- bij elkaar te krijgen. U kunt ervan overtuigd zijn dat uw bijdrage tot de laatste cent ten gunste van dit festival zal komen. Wij zijn bereid al uw vragen naar vermogen te beantwoorden. Tel. 045-314202.

J.H. Stijnen, Landgraaf.

—*—

Eén van de vragen/suggesties van de heer Smelik betreft het opzetten van een groep verzamelaars van postzegels en/of munten/oude bankbiljetten van Tsjecho-Slowakije.

In het verleden zijn er op dit terrein al eens vruchtenloze pogingen gedaan en ook onze filatelist Fedde Dijkstra krijgt weinig respons op zijn rubriek. Desondanks vragen wij belangstellenden zich te melden bij L.N. Smelik, Nansenstraat 59, 2806 HK Gouda of bij de Redactie van de Ledenbrief.

H.G.B.

ENIGE BOHEEMS-NEDERLANDSE HISTORISCHE RAAKVLAKKEN

Bespiegelingen n.a.v. een werkbezoek (deel 2)

Friedrich of the Palatinate, the Czech King in the years 1619 - 1620, later the Symbol of the anti-Hapsburg struggle of the Czech emigration. (A contemporary portrait)

De krap een jaar tevoren gekozen koning van Bohemen, Frederik V, Keurvorst van de Palts, moest hals over kop vluchten en kwam na enige omzervingen terecht in Den Haag, waar hem en zijn vrouw, Elisabeth Stuart, de panden Kneuterdijk 22 en 24 ter beschikking werden gesteld. Beroep op een Vreemdelingenwet was daar niet voor nodig!

Toen de Tsjechoslowaakse stagiaires tijdens de rondleiding vernamen dat de laatste niet-Habsburgse landsheer van Bohemen hier gehuisd had, klonken datum en jaar van de veldslag bijna éénstemming uit hun kelen op. Qua feitenkennis was het geschiedenisonderricht onder het communisme kennelijk zo slecht nog niet.

Maar Voerstreken - helaas zijn er nu aan gene zijde van het voormalige IJzeren Gordijn nog ergere - vallen niet alleen buiten het bestek van dit artikel maar ook buiten de jurisdictie van de Kneuterdijk (een groot deel van de werkzaamheden van de Afdeling rechtspraak van de Raad van State vindt hier plaats). Als proeve van de hoge vlucht van de administratief-rechtelijke rechtsbescherming in de Lage Landen kregen de stagiaires bohémiens trouwens Maastricht Airport voorgeschoteld. En

hiermee zijn we weer binnen de muren van de Kneuterdijk beland, een gebouwencomplex dat in Den Haag in de wandeling vaak als paleis wordt betiteld. Niet officieel, want wanneer een paleis niet meer in gebruik is bij een Lid van het Koninklijk Huis wordt doorgaans gesproken over een "voormalig paleis". Dat geeft overigens wel aan dat het gebouw eens de status van paleis had. (Buiten Nederland huldigt men veeleer het adagium "Eens paleis, altijd paleis"). Op goede gronden zou men kunnen stellen dat de paleisstatus van het Kneuterdijkcomplex niet een aanvang nam in 1816 toen het "Witte Paleis" in de bocht van de Kneuterdijk aan De Prins van Oranje ter beschikking werd gesteld maar rond 1621 toen de verdreven koning van Bohemen zijn intrek nam in een ander deel van het huidige gebouwencomplex.

Wie was deze oud-bewoner van de Kneuterdijk aan wie alleen nog de naam van een Haagse stadswijk herinnert?

Frederik V leefde van 1596 tot 1632 en was van 1610 tot 1620 keurvorst van de Palts, één van de zeven keurvorsten van het Duitse Rijk. Die keurwaardigheid was in 1356 van de Beierse tak van het Huis Wittelsbach overgegaan op de tak die in de Palts aan het bewind was.

Onder zijn grootvader Frederik III "de Vrome" werd de Palts calvinistisch, in die dagen was in Duitsland de keuze van de vorst bepalend voor de onderdanen. De tot dan toe humanistische universiteit - de oudste binnen de huidige Duitse grenzen - in zijn residentie Heidelberg, werd eveneens calvinistisch. (De Heidelbergse Catechismus is geschreven door, onder meer, twee hoogleraren van die universiteit).

Zijn vader Frederik IV was gehuwd met Louise Juliana, de oudste dochter uit het huwelijk van Willem de Zwijger met Charlotte de Bourbon. Hij was dus een neef van de prinsen en stadhouders Maurits en Frederik Hendrik. In 1612 trad hij in Londen in het huwelijk met Elisabeht Stuart, een dochter van Koning Jacobus I van Engeland (als Jacobus VI, koning van Schotland). Via zijn dochter Sophia stamt het Britse koningshuis van hem af. "Groszhofmeister" aan het hof te Heidelberg was Johann Albrecht van Solms-Braunfels, de latere schoonvader van Frederik Hendrik.

In Bohemen ging het koningschap in die tijd niet door erfopvolging over doch door verkiezing door de standen. Rond 1600 heerste er daar onder Keizer Rudolf II, die tevens Boheems koning was, een tolerant klimaat op vrijwel alle, dus ook godsdienstig, gebied. In 1609 vaardigde hij een Majesteitsbrief uit die de vrijheid van godsdienst in hoge mate garandeerde.

Zijn zowel keizerlijke als koninklijke opvolgers Matthias en Ferdinand II, wier onderlinge verhouding Franz Grillparzer inspireerde tot zijn drama "Ein Bruderzwist in Habsburg", waren aanmerkelijk minder tolerant. In 1618 schond Ferdinand II die Majesteitsbrief hetgeen Tsjechische protestanten ertoe bracht twee keizerlijke stadhouders letterlijk het raam uit te gooien. De heren Slavata en Martinic brachten het er weliswaar levend vanaf, ze kwamen terecht op de mestvaalt en maakten aldus geschiedenis, maar het begin van de Dertigjarige Oorlog was een feit.

Het revolutionaire bewind in Praag koos in 1619 Frederik V tot koning in de hoop dat hij ook tot Duits keizer gekozen zou worden. Immers in het college van keurvorsten had hij zelf twee stemmen, Bohemen en de Palts, Brandenburg was calvinistisch en Saksen luthers. De drie gemijterde leden zouden dus in de minderheid zijn. Bovendien rekende men op steun van Engeland en de Republiek. Niet voor het laatst in de geschiedenis zou de Praagse hoop op buitenlandse hulp ijdel zijn; het lutherse Saksen wantrouwde Frederik en gunde deze calvinist geen vaste plaats op de Praagse Burcht, schoonvader Jacobus was bezig een zoon aan een Spaanse prinses uit te huwelijken en neef Maurits had zijn handen vol aan Van Oldenbarneveldt. Diens huis aan de Kneuterdijk (nu nummer 24!) zou na de terechtstelling van de voormalige landsadvocaat verbeurd verklaard worden. (Het gaat echter te ver om hier een ontruimingsvonnis ten behoeve van een politieke vluchteling in te zien!) Frederiks enige overgebleven bondgenoot was de Zevenburgse vorst Bethlen Gábor, een Turks vazal.

De uitslag van de slag bij de Witte Berg is hiervoor reeds vermeld. Het kortdurige koningschap bezorgde Frederik de bijnaam van Winterkoning. Voor Bohemen zelf waren de gevolgen voor religie en taal wellicht nog zwaarder dan de val van Antwerpen voor de Zuidelijke Nederlanden. Moeder Louise Juliana had Frederik "het Boheems avontuur" afgeraden, haar voorgevoel dat het slechte gevolgen voor de Palts zou hebben kwam uit; de keurwaardigheid alsmede de Oberpfalz vielen aan Beieren toe en de aan de Rijn gelegen gebieden van de Palts werden gedurende meer dan een kwart eeuw door Spanje bezet. Saksen kreeg als beloning voor zijn verraad de Lausitz, een Boheems kroonland met een Sorbisch sprekende Westslavische bevolking. Momenteel zijn de overlevingskansen van deze taal kleiner dan van het Fries.

(wordt vervolgd, Red.)

Bert Marcus.

Carpooling

Gaat u naar Tsjechoslowakije en bent u bereid iemand mee te nemen? Of bent u op zoek naar iemand met een vervoermiddel die naar Tsjechoslowakije gaat?

Neem dan contact op met ons lid de heer **B. Truin**; hij heeft op zich genomen gegadigden tot elkaar te brengen.

Hij is dagelijks telefonisch bereikbaar onder nummer
020 - 6925770

Voor u, uw familie, vrienden en zakenrelaties:

COMFORTABEL - SNEL - VOORDELIG

vanaf 1 april jl. **dagelijks retour-vlucht**

tussen PRAAG en AMSTERDAM

 CSA
CZECHOSLOVAK AIRLINES

- * met CSA via Praag naar verschillende bestemmingen over de hele wereld
- * vanuit Praag diverse binnenlandse vluchten van CSA
- * met CSA snel transport van uw vracht door de lucht

Nadere inlichtingen:

tel. 020-6200839 of 020-6200719

Fax 020-6200466

CSA Leidsestraat 4
1017 PA AMSTERDAM

TATRA & PITON

Uw steun en toeverlaat bij al uw zaken in Tsjecho-Slowakije!

De firma **Tatra Management en Advies BV** en de firma **Piton Holland BV** beschikken over een uitgebreid netwerk van vakkundig geschoolde medewerkers op velerlei gebieden. Vanuit onze vestigingen in Capelle a/d IJssel en Gouda en onze twee eigen vestigingen in Praag en Bratislava wordt u vakkundige medewerking geboden bij eigenlijk alles, wat u maar wil ondernemen in Tsjecho-Slowakije. Zo kunnen wij u onder andere aanbieden:

-handelsbemiddeling op alle gebieden

Een paar voorbeelden:

- U wilt een visrestaurant in Bratislava of een pension in de Tatra's beginnen
- U wilt een filiaal van uw handelsmij in Praag openen
- U wilt Tsjecho-Slowaaks hout importeren

-bemiddeling bij de aankoop en verkoop van technologie

Een paar voorbeelden:

- U wilt een komplette kaasfabriek in Tsjecho-Slowakije inrichten
- U wilt een willekeurig productieproces aan Tsjecho-Slowakije verkopen

-juridische steun

Een voorbeeld:

- U heeft een vordering op een Tsjecho-Slowaaks bedrijf en u weet niet hoe u die moet innen, nu het betreffende bedrijf u niet betaalt

-administratieve begeleiding

Een voorbeeld:

- U hebt een bedrijf of filiaal in Tsjecho-Slowakije geopend en u wilt uw boekhouding onder Nederlandse supervisie ter plaatse laten verzorgen

-bemiddeling bij verhuizing naar Tsjecho-Slowakije

Een voorbeeld:

- U bent ondernemer en u wilt uw BV verkopen; Tatra & Piton vertellen u precies, hoe u zich op grond van het Tsjecho-Slowaaks-Nederlandse belastingverdrag veel belastinggeld bespaart door een poosje in Tsjecho-Slowakije te gaan wonen. Tatra & Piton begeleiden u diskreet, zorgvuldig en betrouwbaar bij elke stap, van het vinden van een huis tot het regelen van de verblijfsvergunning. Verscheidene ondernemers zijn u voorgegaan!

-makelaarsdiensten

Een paar voorbeelden:

- U zoekt een buitenhuisje in Karlovy Vary, zo'n acht uur rijden van Utrecht
- U hebt altijd al een villa willen hebben met uitzicht op zowel de Donau als op de bergen. Tatra & Piton kennen de mooiste plekjes met uitzicht op de Donau in en om Bratislava (en kent u geen Slowaaks? dan gaat u toch gewoon 10 minuten van Bratislava vandaan in Hainburg uw boodschappen doen!)

-tolkdiensten: in Nederland en Tsjecho-Slowakije (uiteraard ook in elk ander land!)

-vertalingen: zowel beëdigd als niet-beëdigd

-vakanties in heel Tsjecho-Slowakije

Een paar voorbeelden:

- U wilt met de hele zaak een weekendje kanovaren op de prachtige Hron of de Váh?
- U wilt Praag of Bratislava eens wat intiemer leren kennen onder begeleiding van een bewoner van de stad, die u ook nog meeneemt naar een gezellig restaurant en dan niet in een groep van 40 man, maar met een paar mensen? Tatra & Piton bellen!

Voor meer informatie kunt u kontakt opnemen met:

Drs. R. Kooijman

Tatra Management en Advies BV

Hofpoldersingel 27

2807 LW Gouda

Tel. 01820 - 19713

Fax 01820 - 83448

Piton Holland BV

Lentedans 49-51

2907 AX Capelle a/d IJssel

Tel. 010 - 458 4080

Fax 010 - 458 0968

BALNEA slovakerma

BALNEX

Zoals we bij "Van de Redactie" reeds aankondigden, heropenen we weer de rubriek over kuren en kuuroorden, dus die van Balnea, Slovakerma en zonodig van Balnex.

Gezien de uitzonderlijke aanbieding in de advertentie op pagina 12 doen wij dat met de beroemde badplaats **Luhacovice**.

Luhacovice is de grootste Moravische kuurbadplaats en staat wat grootte betreft op de 5^e plaats van de 57 Tsjechoslowaakse kuuroorden.

Luhacovice ligt in het schilderachtige dal van het riviertje Sřávnice op een hoogte van 250 m. en is omgeven door de dichtbeboste hellingen van de Witte Karpaten, slechts 11 km noordwestelijk van Uherský Brod en 20 km zuidoostelijk van Zlín.

De klimatologische ligging is zeer gunstig, daar het dal beschermd wordt tegen noordenwinden. De gemiddelde zomertemperatuur is 20°.

Zijn bekendheid als kuuroord stamt van Johann Ferdinand Hertod von Todtenfeld, een in Brno gevestigde arts en natuurkundige, die het kuuroord in zijn geschrift "Tartaro-Mastrix-Moraviae" vastlegde en dat zo'n 300 jaar geleden.

Het kuuroord dankt zijn roem aan de 12 mineraalhoudende bronnen. Jaarlijks vinden hier 25.000 patiënten hun gezondheid terug. Niet alleen volwassenen met ademhalingsmoeilijkheden, maar ook zij die door hun beroep hun gezondheid dreigen te verliezen of reeds verloren hebben. In het bijzonder dus minder milieuvriendelijke beroepen.

Voor welke kwalen of ongemakken kan men in Luhacovice terecht?

- * Algemene klachten van de luchtwegen, zoals chronische aandoeningen in de neusholten, keel en strottenhoofd en stembanden (heesheid). Chronische bronchitis en longaandoeningen en nabehandeling na operaties;
- * Verder allergische kwalen van de luchtwegen, ziekten van de stofwisselingsorganen (zwellingen, verstoppingen, gebrek aan eetlust);
- * Chronische ontstekingen van maag, galblaas, twaalfvingerige darm en darmen, ook nabehandeling na operaties;
- * Suikerziekte en vetzucht.

Het is de arts die bepaalt, welke behandeling men krijgt, zoals drinkkuren, inhalatie, koolzuur- of zwavelbaden. Bij aandoeningen van bewegingsorganen ook modderbaden, ademhalingsoefeningen enz.

Luhacovice ligt dus in de Witte Karpaten en is daardoor ook voor niet-kuurgasten en dus als toeristenplaats aan te bevelen, zeker voor natuurliefhebbers. Het gebergte ligt met een lengte van 80 km op de grens van Moravië en Slowakije en bestaat voornamelijk uit harde zandsteen.

U komt hier nog gebieden tegen waar de oorspronkelijke vegetatie bewaard is gebleven. Deze bossen worden afgewisseld door weiden en akkers en ook vindt u er nog volksarchitectuur onder meer oude boerenhoeven, fraai versierd met bloemen- en plantenmotieven. Het is ook het gebied waar u nog prachtige klederdrachten vindt. Zelfs bij een verblijf van 2 weken komt u nog een week tekort om van alles te genieten.

Persoonlijk hebben wij aan Luhacovice heel prettige herinneringen.

L.J. v.d. Burg.

VAKANTIE TSJECHO-SLOWAKIJE

Extra voordelige aanbieding tegen introductie-prijzen.

Voor f 15,- per persoon per dag, incl. ontbijt in

VILLA DAGMAR - LUHAČOVICE - Moravië

VILLA DAGMAR

Dr. Fr. Veselého 310
763 26 Lázně Luhacovice - CSFR
Tel + fax: ++ (42/67) 932.148

rustig gelegen tegenover het park met mineraalbronnen.

Men kan er boswandelingen maken in een ongerepte natuur, zwemmen, vissen, watersporten, paardrijden, tennissen of gezellig winkelen in het centrum alwaar ook casino, restaurants en discotheek.

Excursiemogelijkheden o.a. naar Praag.

Het is ook mogelijk **gezondheidskuren** te nemen: massages, geriatrische- en afslankkuren onder één dak.

Villa DAGMAR is geschikt voor individuele autoreizen, maar ook voor groepsreizen, studenten en sportreizen.

Inlichtingen en reservering bij BALNEA - telnr./fax: 03402-34109 of

BALNEA - Postbus 563 - 3430 AN Nieuwegein of bij CEDOK-Reizen B.V., Amsterdam, Leidsestraat 4, tel. 020-6220101 / 6224888. Fax 6385441.

Cok Oostveen verzamelt voor de V.V.N.T. allerlei informatie op het gebied van reizen, vervoer, vakantiewoningen e.d. Een en ander staat ter beschikking van V.V.N.T.-leden. Hebt u op dit gebied nuttige informatie voor de V.V.N.T., laat het Cok dan weten. Zijn adres is: Mesdagstraat 23-I, 1073 HJ Amsterdam. Tel. 020-6628546.

VAN EN OVER TSJECHOSLOWAKIJE

UIT DE KNIPSELMAP

Nederland-Tsjechoslowakije in de bedrijfssfeer, meer met rode kaart

In mei kon de knipselmap dicht blijven omdat de Comeniusherdenking al meer dan voldoende kopij voor de Ledenbrief opleverde. Daarom nu nog enkele berichten uit april.

Het eerste noemt de Nederlandse brouwerijen Grolsch en Heineken als belangrijkste gegadigden voor enige vorm van samenwerking met de producent van het beroemde Pilsner Urquel, Plzensky Pivovar. De leiding van de Tsjechische brouwerij zou er veel voor voelen in de hoop op verbetering van de exportmogelijkheden. Maar de overheid in Praag wil het bedrijf liever privatiseren zonder dat er buitenlands kapitaal mee gemoeid is, in dat voornemen gesteund door een groot deel van de publieke opinie, dat genoeg begint te krijgen van wat gezien wordt als uitverkoop van de belangrijkste industrieën aan het buitenland.

Geen bezwaar heeft het federale ministerie van PTT in Praag tegen een deelneming van 10½% van de Nederlandse NMB-Postbankgroep in de Postovni Banka, de postbank van Tsjechoslowakije. Het initiatief is zelfs van Tsjechische zijde gekomen, waar men veel verwacht van Nederlandse inbreng van kennis van moderne systemen voor het betalingsverkeer. De Postovni Banka werkt immers aan de invoering van een goed girostelsel, waardoor een einde zou kunnen komen aan het gebruik om bijna alle betalingen door middel van postwissels te doen.

Na Polen, Hongarije en de voormalige Sovjet Unie wordt Tsjechoslowakije het vierde land in Oost- en Centraal Europa dat gebruik gaat maken van adviezen van de NBM-Postbankgroep.

Een paar dagen later, op 23 april, een persbericht van Hoogovens over een joint-venture met het Tsjechoslowaakse staalbedrijf VSZ, een belangrijke producent van verpakingsstaal. De inbreng van VSZ gaat bestaan uit een deel van de installaties, terwijl Hoogovens geld en technische kennis gaat inbrengen. Met deze joint-venture heeft het Nederlandse concern de kroon gezet op een al langer bestaande samenwerking met VSZ, dat naar de mening van de Hoogovens-directie als grootste pluspunt heeft dat het ligt in het land dat van alle ex-communistische landen de minste risico's bij samenwerking oplevert.

Dezelfde dag ook het bericht dat het parlement van de CSFR met grote meerderheid een wet heeft aangenomen, die vanaf 1993 de handel in effecten mogelijk moet maken. In Praag en Bratislava zullen effectenbeurzen komen voor het verhandelen van onder meer de aandelen die de bevolking dan verworven kan hebben in het kader van de privatiseringsprogramma's. De verkoop en koop van aandelen zal volgens de nieuwe wet alleen via erkende effectenhandelaren kunnen plaatsvinden. Buitenlandse beleggers zullen echter "voorlopig" geen groter belang in een onderneming mogen verwerven dan 30%, aldus persbureau CSTK in Praag.

En dan, voor het eerst in deze rubriek, een bericht ontleend aan de Telegraaf. Op 29 mei jl. lukte het echt niet aan dit ochtendblad voorbij te zien, toen het opende met de sensationele kop: "Tsjechoslowakije dankt Philips af".

Deze groot formaat kop nam ongeveer evenveel plaats in als het hele artikel zelf, dat ook nog in twee kleine stukjes op voorpagina en pagina 6 was verdeeld. Na lezing kwam ook nog enige twijfel op aan de exactheid van het centimetershoge opschrift, maar goed! Volgens het artikeltje is men in Tsjechoslowakije woedend over het faillissement van de videorecorderfabriek Avex, een 5 jaar geleden tot stand gekomen samenwerking van Philips met de Tsjechische staatsonderneming Tesla. Het belang

van eerstgenoemde in de onderneming was 17% en verder werd technische kennis en apparatuur geleverd voor een jaarlijkse productie van 850.000 videorecorders, af te zetten in Oost Europa. De Tsjechen verwijten Philips nu dat de fabriek werd uitgerust met oude, afgeschreven, machines en dat Avex daardoor alleen maar recorders van zeer verouderde types kon maken. Verder zou Philips Avex dood geconcurrereerd hebben met veel betere, in Hongarije geassembleerde video-apparatuur, die de naam Philips mocht dragen. Kortom, allemaal droevenis voor het Tsjechoslowaakse Avex en als dodelijke klap op de vuurpijl nu een faillissement.

Er zou sprake zijn van een schadevergoedingseis van 40 miljoen gulden, gericht aan het Eindhovense bedrijf.

Volgens het artikel was Philips niet bereid commentaar te leveren.

Tsjechisch eredoctoraat voor Groninger socioloog

Aldus het opschrift boven een stukje uit het Nieuwsblad van het Noorden van 30 april 1992, dat door het VVNT-lid Mej. Schrek werd toegezonden, waarvoor dank.

In dit stukje de vermelding dat door de universiteit van Brno op 28 april een eredoctoraat werd uitgereikt aan de Groninger socioloog Prof.Dr. Ivan Gadourek. Deze is van 1958 tot 1984 werkzaam geweest aan de universiteit van Groningen, na in 1953 in Leiden gepromoveerd te zijn op het onderwerp: de politieke overheersing van Tsjechoslowakije. Een voor de hand liggend onderwerp omdat Ivan Gadourek, die in 1932 in Brno werd geboren, na de communistische machtsovername in zijn land in februari 1948 naar Nederland was uitgeweken.

In Groningen werd hij een van de pioniers van de sociologiebeoefening aan de rijksuniversiteit aldaar en verrichtte een groot aantal studies en onderzoeken, waarvan het onderzoek in 1963 naar het rook- en drinkgedrag van de Nederlandse bevolking hem grote bekendheid opleverde.

In 1967 publiceerde Ivan Gadourek zijn boek "Sociologische onderzoekstechnieken" dat voor generaties sociologie-studenten belangrijk studiemateriaal is geweest.

De befaamde socioloog heeft tot 1989 geweigerd naar zijn geboorteland terug te gaan, om principiële redenen. Na de veranderingen daar ging hij meewerken aan de wederopbouw van de leerstoel sociologie in Brno. Daar heeft men Ivan Gadourek nu dus geëerd met een passende onderscheiding.

Scheidegger-Comeniusprijs 1992

Ook het laatste knipsel heeft betrekking op de wereld van de wetenschap. In de Haagsche Courant van 12 mei jl. wordt uitgebreid aandacht gegeven aan rector magnificus Radim Palous van de universiteit van Praag. Deze kreeg uit handen van oud-minister Max van der Stoep de door het Instituut Scheidegger om de twee jaar ter beschikking gestelde geldprijs van f 10.000,-- voor "personen die zich onderscheiden hebben door uitmuntende prestaties op pedagogisch gebied". Juist in het jaar dat Comenius, ook in Nederland uitgebreid wordt herdacht,

TSJECHOSLOWAKIJE

**Aktieve vakanties
met reisorganisatie
TOPO-AKTIEF in
Tsjechoslowakije.**

Bel: 085-457351

**Topo-Aktief is gevestigd in kaartenwinkel
'Stap Voor Stap' in
Arnhem. Hier kunt u
terecht voor alle reisgidsen en (gedetailleerde) kaarten.**

Bel: 085-510334

WANDELEN
FIETSEN
KANOËN
PAARDRIJDEN
KLIMMEN
PARAGLIDING
ZWEEFVLIEGEN
ETC.

alpij

is het logisch dat de prijs gaat naar een Tsjech, die de leer van Comenius uitdraagt, aldus de motivering bij de toekenning. Dat de keus viel op Radim Palous is niet verwonderlijk. Deze beschouwt Comenius als zijn grote leermeester en probeert diens idealen en ideeën leidraad te laten zijn in zijn dagelijks werk, het leiding geven aan honderden studenten en tientallen docenten. Dat ziet hij als een belangrijke taak, belangrijker dan een plaats in de regering, die hem na de omwenteling dan ook vergeefs werd aangeboden. Wel treedt Radim Palous regelmatig op als adviseur van president Havel met wie hij in Charta '77 heeft samengewerkt.

Over de toekomst van zijn land wil Palous optimistisch zijn, al maakt hij zich, zoals uit het interview met hem blijkt, wel degelijk zorgen over bepaalde ontwikkelingen zoals intolerantie en racisme. Dat zijn studenten vaak erg individualistisch zijn ingesteld en vooral op geldverdiene gericht, begrijpt hij wel, maar vervult hem niet met vreugde. Vandaar dat hij blij zal zijn als hij weer in Praag terug is want er is veel te doen en de tijd dringt voor hem als 68-jarige, zo laat hij de Haagsche Courant-verslaggever weten.

Douaniers op mountainbikes

En dan toch nog een allerlaatst berichtje, uit dezelfde Haagsche Courant. De douane-ambtenaren van de Tsjechische republiek, die dienst doen in het bergachtige grensgebied, gaan voortaan niet meer per auto op jacht naar smokkelaars en andere illegale grensoverschrijders, maar per fiets. Of beter gezegd: per mountainbike. Zo kunnen ze beter doordringen in minder toegankelijke gebieden, aldus de leiding. Die ook de "niet geringe besparing op operationele kosten" een groot voordeel noemt.

Jan van Gastel.

==*==*==*==

MET **Winnemuller reizen** NAAR ***Tsjechoslowakije***

10-daagse exkursiereizen naar
Moravië en Bohemen. Inklusief
exkursieprogramma. Vanaf slechts

f 599,- HP

13-daagse rondreizen. Inklusief
een uitgebreid bezoek aan Praag.
Zeer goede hotels. Vanaf slechts

f 999,- HP

Diverse vertrekkdata van april tot oktober. Tevens op diverse
data niet-rokers reizen en Comfort Class Reizen.

**BEL VOOR EEN GRATIS
BROCHURE, TEL. 08880-52245**

REISHERINNERINGEN

Bij "Van de redactie" hadden we het al over haar: Marion Meijer. U ziet haar op het foto'tje in gesprek met een bezoeker van de tentoonstelling te Bennebroek.

Zij beloofde haar bijzondere belevenissen tijdens haar reizen door Tsjechoslowakije voor de Ledenbrief in te zenden.

Haar eerste reisherinnering volgt hieronder.

==*==

Op zoek naar haar familie

In de brandende hitte van de zomerzon ligt het stationsplein van Piešťany er verlaten bij. Erg veel treinen stoppen hier dan ook niet. Af en toe de boemel en eens in de zoveel uur de sneltrein van of naar Bratislava. De meeste gasten van dit Slowaakse kuuroord arriveren op het nabijgelegen vliegveld, dat alleen in het zomerseizoen gebruikt wordt en dan nog uitsluitend voor binnenlandse vluchten.

Bij de bushalte tegenover het station loopt een zwart meisje wat heen en weer. Ze heeft een zware rugzak bij zich en ziet er uit als een verdwaalde toerist. Wij stappen op haar af en vragen wat ze zoekt. Ze wil een hotel, dus lopen we met haar naar het centrum, waar we een prachtig Jugendstil-hotel hebben ontdekt. Bij de balie regelen we bij een Duits sprekende mevrouw een kamer voor haar, en even later staat ze in een grote, deftige tweepersoonskamer met uitzicht op een pleintje.

Als we door de hoofdstraat, Winterova ulica lopen, wordt al gauw duidelijk waarom deze Amerikaanse naar Piešťany is gekomen. We staan stil voor een fraai huis met een plaquette aan de muur en zien een reliëfvoorstelling van een man, **Ludovit Winter**. Uit de tekst eronder blijkt dat hij de oprichter is van dit Slowaakse kuuroord. Het meisje, dat Donna Winter heet, vertelt dat de man waarschijnlijk haar overgrootvader is: "You know, that guy could be one of my ancestors".

Ze heeft een papiertje in haar hand met een adres en een telefoonnummer. In een telefooncел belt ze het nummer, maar er neemt niemand aan. Later op de middag besluit ze op zoek te gaan naar het adres, en uiteindelijk belandt ze voor de deur van een groot, oud huis in het centrum van het plaatsje. Ze belt aan en een mevrouw doet open. Zij blijkt een nicht van Donna's vader te zijn. De mevrouw is heel hartelijk en spreekt een klein beetje Engels. Er is op haar komst gerekend. Donna wordt meegenomen naar een mooi appartement in de hoofdstraat, dat toebehoort aan haar neef die in het buitenland op vakantie is. Ook wij mogen hier logeren, maar helaas rest ons weinig tijd aangezien wij weer verder moeten om onze reisgids van Tsjecho-Slowakije te kunnen schrijven.

Wèl zitten we die avond met z'n allen om de tafel en wordt ons het hele familieverhaal uitvoerig uit de doeken gedaan.

Donna's overgrootvader Ludovit Winter (1870-1968) heeft aan het begin van deze eeuw het slaperige plaatsje Piešťany een nieuwe toekomst gegeven. Hij bouwde een aantal fraaie kuurbaden en hotels op een eiland in de rivier, en liet een oeververbinding maken. Deze moderne voetgangersbrug neemt een prominente plaats in. Overdag en 's avonds flaneren hier vele kuurgasten. Ondertussen bekijken ze de winkeltjes met kunstnijverheidsprodukten en specialiteiten van de streek, die op de brug gehuisvest zijn. Gretig aftrek vinden de handgeborduurde blouses.

Het kuuroord is niet alleen bij de eigen bevolking in trek, ook komen er vele mensen uit het Midden-Oosten. Met hun kleurige, lange gewaden, zorgen zij voor een oosters tintje in dit Slowaakse oord.

De vader van Donna is geboren in het mooie Jugendstil-huis aan de Winterova, dáár waar de plaquette hangt. Net voor de Tweede Wereldoorlog is hij met zijn ouders naar Amerika vertrokken, waar hij later getrouwd is met een negerin. Hij is nooit meer teruggekeerd naar zijn geboorteland en Donna is de eerste telg uit de Amerikaanse familie, die een kijkje in Piešťany gaat nemen. Als haar bevindingen positief zijn, komen haar ouders ook een keer.

Donna, met haar chocoladekleurige huid en haar kroezige haar, wordt door haar Slowaakse nichtjes uitgebreid bewonderd. De nichtjes nemen haar mee op een wandeling door het plaatsje, en aangezien zij geen Engels spreken maar een klein beetje Duits, komen wij als tolken goed van pas.

De volgende dag vertrekken wij weer en nemen we afscheid van iedereen. We vertellen Donna dat we proberen een leuk verhaal te schrijven over deze bijzondere gebeurtenis, en we besluiten contact met elkaar te houden. Adressen worden uitgewisseld en foto's worden gemaakt.

Paasmorgen, zondag 19 april: de telefoon gaat. Het is Donna Winter, die een paar maanden in Parijs studeert en met de paasdagen naar Amsterdam is gekomen. Ze staat met een paar vriendinnen op het station. We nemen haar mee naar een aantal bezienswaardigheden in de hoofdstad, en vertellen haar dat er nèt in Bennebroek een tentoonstelling is van foto's en kunstnijverheidsprodukten van Tsjecho-Slowakije. Na een tocht door de Bollenstreek kan ze nog net een kort bezoek aan de expositie brengen, alvorens ze de trein terug naar Parijs neemt.

Haar vader is inmiddels zo enthousiast geraakt over al haar verhalen, dat hij volgend jaar met zijn vrouw een bezoek zal brengen aan zijn geboorteland.

Marion Meijer
Bruno Wijnands

Voor de hotels van Tsjecho-Slowakije hoeft u echt niet met Vaclav Havel zelf te bellen.

Het vinden van een geschikt hotel is in het Tsjecho-Slowakije van vandaag geen eenvoudige zaak.

Wie Tailormade Travel belt, is de schaarste te slim af.

Tailormade Travel beschikt naast een eigen kantoor in Praag over een aantal eigen hotels en kan u ook daarbuiten de weg wijzen.

Van goedkoop tot wat duurder, inclusief viersterren-hotels.

Bel voor informatie

Tailormade Travel in Woerden
(03480 -24 700).

Maar natuurlijk mag u het óók bij
Vaclav Havel zelf proberen.

Tailormade Travel

Uit en thuis in Tsjecho-Slowakije.

Het maandelijks uitgeven van de ledenbrief kost een flinke duit. Door advertenties kunnen wij deze kosten drukken en u bereikt daarmee een gericht publiek in een oplage van + 800 exemplaren. Onderstaand onze tarieven:

1/16 pag.	f 15,=;	6 nrs	f 85,=;	12 nrs	f 165,=
1/8 "	f 20,=;	" "	f 115,=;	" "	f 225,=
1/4 "	f 30,=;	" "	f 170,=;	" "	f 325,=
1/2 "	f 50,=;	" "	f 270,=;	" "	f 500,=
hele pag.	f 85,=;	" "	f 440,=;	" "	f 850,=

Voor nadere inlichtingen: L.J. v.d. Burg, Nieuwendamlaan 274,
2547 JR Den Haag. Tel. 070-3258679.

RIK ZAAL

Praag

IN DIE SLECHTE oude tijd fantaseerde ik met mijn Praagse vrienden wel eens over het uiterlijk van Praag in een goede nieuwe tijd, vooral over hoe mooi het dan zou kunnen zijn, en hoe heerlijk en hoe fijn. Er was niet eens zoveel verandering nodig. Praag was van zichzelf al zo wonderbaarlijk mooi, er was ook van alles al veel, het had alleen nog hier en daar een kwastje nodig. Een schoon café hier, een lekker restaurant daar, een actuele krantenkiosk graag, niet al te vervelende films in de bioscopen, tentoonstellingen met echte kunst en een beetje aardige bediening in de openbare gelegenheden, dat soort dingen. Dat je als stadsbezoeker het idee had dat er zorg was besteed aan van alles, zoiets. Dan zou Praag de meest paradijselijke stad van Europa kunnen worden, zo fantaseerden wij.

Maar helaas, ook voor kleinigheden was een flinke revolutie nodig, en een revolutie, nou ja, dat begrepen wij allemaal, een revolutie zat er tijdens ons leven niet meer in. Waarna wij overgingen tot de orde van de dag. Veel drinken vooral en veel lachen.

Nu het wonder van de revolutie toch is geschied, is Praag inderdaad een paradijs aan het worden?

Tijdens en vlak na de zachtste omwenteling van deze eeuw, heb ik daar niet zo op gelet als ik de stad bezocht en in de al weer meer dan twee jaren daarna troffen mijn Praagse vrienden en ik elkaar graag in Amsterdam, een stad die voor hen tot dan vrijwel verboden was geweest. Maar de afgelopen dagen liep ik weer in Praag rond. Gewaarschuwd door veel mensen dat het verschrikkelijk was geworden, dat in ieder geval de gehele binnenstad een grote kermis was, dat het toerisme van Praag een hel had gemaakt.

Dus liep ik gisteren de toeristische route. Op het Wenceslasplein kocht ik een heerlijk pannenkoekje met jam. Ik keek er naar een vrolijk orkest dat, aangemoedigd door een bus vrolijke Nederlandse meisjes, reclame maakte voor een van de politieke partijen die aan de verkiezingen van 5 juni meedoen. In een galerie in de Valentinskastraat zag ik een schitterende tentoonstelling van werken van de schilder en tekenaar Mikulas Cacara. Onder de arcaden van het Oudestadsplein luisterde ik naar een terloops concert van een schitterend klein koor. In de Narodnistrat bezocht ik een expositie van werk van de beroemde fotograaf Jozef Koudelka. Op de Karelsbrug kocht ik een prachtige foto van een onbekende fotograaf. In het koffiehuis op het Malostranskeplein dronk ik thee en las ik de International Herald Tribune van dezelfde dag.

Wat Praag ook aan het worden is, in ieder geval is het een cosmopolitische stad aan het worden. En het toerisme? Zonder dat toerisme zou dat niet zo snel zijn gegaan. Dus: leve het toerisme! En: komt allen naar Praag!

VAN EN OVER TSJECHOSLOWAKIJE

Diversen

VEV start innovatief scholingsproject in Tsjechoslowakije

Na een lange periode van voorbereiding is groen licht gekregen voor een omvangrijk project in Tsjechoslowakije. Dit betreft o.a. het opzetten van een goede infrastructuur voor vernieuwing van het vakmanschap voor de elektrotechnische industrie en het zich ontwikkelende midden- en kleinbedrijf. Het gaat daarbij om de opleiding en training van monteurs, technici, docenten, praktijkopleiders en werklozen.

Door kennisoverdracht op het gebied van nieuwe technologieën wordt een basis gelegd voor de innovatie van de elektrotechnische industrie in geheel Tsjechoslowakije.

Dit project, met een duur van 4 jaar, wordt grotendeels gefinancierd vanuit het Programma Samenwerking Oost-Europa (PSO). Het betreft een ondersteuningsprogramma van de Nederlandse overheid in het kader van het bilateraal hulpbeleid.

Het project "Vernieuwing van het elektrotechnisch beroepsonderwijs in Tsjechoslowakije" is ontwikkeld door adjunct-directeur Beleidsontwikkeling VEV, ing. D.J. Platier.

VEV is een landelijke organisatie in Nederland met zeer grote kennis en ervaring op het gebied van het elektrotechnisch vakonderwijs en examens.

Op basis van voorafgaande onderzoeken is door VEV, na overleg met het Tsjechoslowaakse instituut voor beroepsopleidingen in de metaal- en elektrotechnische industrie, een instituut voor middelbaar beroepsonderwijs en de Tsjechoslowaakse overheid het projectplan opgesteld.

Om de vernieuwing snel door te voeren is de volgende structuur in Tsjechoslowakije opgezet. Een school voor middelbaar beroepsonderwijs te Kromeriz (Moravië) wordt omgebouwd tot innovatiecentrum voor het elektrotechnisch beroepsonderwijs en examens. De opleidingslokalen worden opnieuw ingericht en voorzien van nieuwe instrumenten en apparaten voor het practicum- en praktijkonderwijs. De docenten worden bijgeschoold. Er worden nieuwe leermiddelen geïntroduceerd en er wordt gestart met nieuwe opleidingsprogramma's en examens.

Rondom dit centrum worden, zowel in het Tsjechische als in het Slowaakse deel, volgscholen geselecteerd. Deze volgscholen fungeren als satellieten rondom het innovatiecentrum en worden bij de vernieuwing betrokken.

Nieuw boek over Nederland

Met de steeds toenemende contacten tussen gemeenten, steden en regio's van Nederland en Tsjechoslowakije, groeit de interesse en behoefte om kennis te maken met elkaars leefwijze/omstandigheden. Deze behoefte zal alleen nog maar groeien mede dankzij de economische samenwerking, de nieuwe wetenschappelijke- en culturele contacten en intensiever toerisme.

Ten behoeve van een betere informatie over Nederland wordt er een publicatie in het Tsjechisch uitgegeven, die de Tsjechische geïnteresseerden de geschiedenis, de leefwijze, het karakter van de Nederlanders en de resultaten van generaties lange inspanningen zou kunnen verhelderen.

Het boek is geschreven door M. Kabela, een Tsjech die al jaren in Nederland woont en het leven van beide volken kent en die het gelukt is, zich in hun denken en mentaliteit in te leven.

Het boek is te bestellen bij Uitgeverij ROVNOST B.V., Moravské náměstí 13, P.O. Box 284, 658 33 BRNO 2, C.S.F.R.

Nadere inlichtingen (prijs!) bij dr. M. Kabela, Postbus 4221, 2003 EE Haarlem.

==*==*==*==
Het 47e folkloristisch festival van STRÁZNICE
van 26 t/m 28 juni 1992

Strážnice ligt 25 kilometer ten zuidwesten van Uherské Hradiště in Moravië. Jaarlijks vindt er eind juni een groot festival plaats, gewijd aan volksdansen en traditionele liederen. Het is het beste volksfestival in Tsjechoslowakije, jaarlijks komen er tienduizenden bezoekers. De plaats van uitvoering is de tuin van het kasteel.

De bewoners van Strážnice, traditioneel gekleed, nemen deel aan alle folkloristische evenementen. Ook zijn er optredens van (folkloristische) dans-, zang- en muziekgroepen uit binnen- en buitenland.

Noot: de redactie heeft een folder met het programma ontvangen. Echter, er worden alleen titels van de diverse programma-onderdelen vermeld zonder toelichting. Hierdoor is het niet duidelijk wat er tijdens een programma precies gebeurt. Wij hebben daarom het vertalen hiervan maar achterwege gelaten.

==*==*==*==

Uherský Brod - 28 maart 1992: Herdenking van de 400ste geboortedag van J.A. Komenius en
heropening van het 'Jan Amos Komenského' museum

De VVNT-correspondent Gaston de Kinder, die in Tsjechoslowakije woont, heeft op 28 maart de herdenkingsplechtigheid en opening van het museum in Uherský Brod bijgewoond. Van zijn verslag hebben wij een korte samenvatting gemaakt.

De viering begon met het luiden van de kerkklokken van Uherský Brod. Fanfares deden hun intrede op het Masaryk-plein, groepen in klederdracht en studenten in klederdracht uit de tijd van Jan Amos Komenius. Het geheel was een bonte kleurenpracht.

President Václav Havel, die ook aanwezig was, hield een redevoering over de verdiensten van Jan Amos Komenius. Daarna volgden toespraken van de burgemeester van Uherský Brod, een tweetal functionarissen van het Ministerie, de rector van de Karels Universiteit en van de burgemeester van Naarden, Jack Patijn. Met name de toespraak van Jack Patijn in het Tsjechisch oogstte een warm applaus van het publiek.

Vervolgens werd door president Václav Havel een monument ter nagedachtenis van Jan Amos Komenius onthuld en het Jan Amos Komenius-museum geopend.

In de middag waren er optredens van folkloristische groepen en ter afsluiting een concert van zangkoren.

==*==*==*==

Genootschap voor Tsjechische Muziek

aangesloten bij de Vereniging Vrienden Nederland-Tsjechoslowakije.

Eerherstel gevraagd voor componisten

De lezer van de muziekkrubriek zal zich misschien wel eens afvragen, of er daar de afgelopen 20 jaren nu nooit iets aan de hand is geweest. Nu dat was er soms wel, al was het anders dan zoals de Nederlandse pers ons soms wilde suggereren.

Het ging er niet om, dat een componist weinig of niet gespeeld werd omdat hij te modern schreef, om grotere groepen mensen naar de concertzaal te trekken. Was het maar waar, dat zou een kunstpolitiek zijn, waar wel wat op valt af te dingen, maar in elk geval nog een principe. Maar wat ik er over gehoord heb, ging het vrijwel altijd om persoonlijke kwesties.

Nu is er in de muziek overal in de wereld een enorme concurrentie en wanneer bepaalde mensen, die beslissingsbevoegdheden hebben in een componistenverbond (tegenwoordig heet het Unie van Componisten), de gelegenheid hebben om vrienden te helpen en concurrenten te jennen, dan zullen ze het niet laten. Kunnen ze dan "politiek" iets tegen iemand gebruiken dan komt dat goed van pas.

Ik beschrijf u drie gevallen: het eerste is mij door de componist zelf verteld, het tweede is mij medegedeeld door Prof. M. Flothuis die de betreffende componist goed kende, het derde geval heb ik uit een interview met de betreffende componist kunnen lezen.

1. Jan Kapr (1914-1988).

Over deze componist schreef ik in Ledenbrief van juni 1988 een nekrologie. Hoewel zijn muziek een evolutie doormaakte van "socialistisch realisme" in de jaren rond 1950 (cantate "In het Sovjetland", filmmuziek o.a. bij Joris IVENS) tot zeer persoonlijke moderne middelen na 1960, werd zijn muziek na 1960 toch regelmatig gespeeld en het vroege werk, misschien terecht, vergeten. Althans tot 1970.

Wat was er gebeurd? Na de Russische "invasie" van augustus 1968 stuurde hij de Russische prijs die hij in 1950 met de cantate "In het Sovjetland" had gekregen, met een begeleidingsbrief naar de componist Sjostakowitsj, in de hoop dat deze er begrip voor zou hebben, dat hij op dit document geen prijs meer stelde. Of hij dit nu aan de grote klok heeft gehangen, of dat deze brief met oorkonde en al in andere handen is gekomen,

weet ik niet, maar spoedig verdween zijn naam van de concertprogramma's. In 1970 werd overigens nog zijn Zevende Symfonie op het Praagse Lentefestival gespeeld.

In hoeverre zijn muziek nu echt "verboden" was? In 1983 vertelde mij de fluitist Vaclav Žilka, goede vriend van de componist: "Sommige artiesten durven zijn muziek niet te spelen, ik heb geen angst" en wij speelden samen in Bechyně zijn fluitsonatine. Ook speelde ik in 1984 op de cursus in Brno in het openbaar enkele pianostukken, met groot succes - of de studenten het geval kenden? In de latere tachtiger jaren verschenen er gelukkig ook weer enkele plaatopnamen (Zevende Symfonie, Achtste Strijkkwartet), maar zeer veel ontbreekt nog.

2. Miroslav Kabeláč (1908-1979).

Had Kapr gesproken of geschreven, terwijl hij zwijgen moest, bij Kabeláč was het omgekeerd; hij zweeg toen hij wat moest zeggen. (Wat is nu zilver en wat goud, spreken of zwijgen?).

Er werd na Augustus '68 een verklaring van componisten gevraagd dat ze de "regeringspolitiek" ondersteunden, maar Kabeláč weigerde, met het gevolg dat ook diens muziek nage-
noeg van de programma's verdween. Wel kon zijn werk uiteraard in het buitenland gespeeld worden en hij kreeg daar óók de auteursrechten van.

Materiëel was het dus niet zo dramatisch, als is het niet prettig, als je in je eigen land bij wijze van spreken "in de hoek" wordt gezet.

Een geheel ander geval was de tegenwoordig zeer in de belangstelling staande componist en dirigent

3. Karel Husa (geb. 1921).

Hij kreeg na de oorlog een stipendium om in Parijs te studeren. In die tijd kreeg je maar voor één jaar een pas, en dan nog maar voor één land. Werd zijn stipendium verlengd, dan ook zijn reispas, maar na de kommunistische machts-overname in 1948 veranderde dit. Hoewel de Fransen zijn stipendium verlengden, kreeg hij op de Tsjechoslowaakse Ambassade in Parijs te horen, dat zijn pas niet verlengd zou worden en hij vóór het verlopen van zijn pas terug diende te keren, anders zou hij zijn Tsjechoslowaakse Staatsburgerschap verliezen! Hij zat in een moeilijk parket, maar het beviel hem in Frankrijk zo goed (hij had o.a. les van de bekende pedagoge Nadia Boulanger) dat hij bleef. In 1954 volgde een benoeming in de USA.

Toen ik in 1980 met een vriend samen op de cursus in Brno Husa's "Acht Tsjechische Duetten" wilde spelen, vond onze leraar het goed, maar de rector weigerde. En wat kon een leraar doen tegen de rector? Misschien was de rector wel weer bang voor de minister.....

Husa is helaas de enige van de drie genoemden, die weer regelmatig in Tsjechoslowakije "aan de bak" komt. Wat de andere twee betreft lijden ze kennelijk onder de concurrentie van de jongeren, al was het verheugend dat er van beiden zo sinds ongeveer 1985 wel weer enkele plaatopnamen in Tsjechoslowakije verschenen, zoals de "Inventies voor slagwerk" van Kabeláč. Begon de "fluwelen revolutie" in de muziek en is deze nu door gebrek aan geld weer stopgezet? En als er nu eens een orkest naar Nederland komt, zoals onlangs uit Pardubice, waarom beperkt men zich dan tot het overbekende klassieke repertoire? Niets uit eigen land!

Ook voor de CD-markt ligt hier terrein braak. Er verschijnen zoveel dozen met "The complete symfonies bij X" waarbij X volledig onbekend is, of slechts bekend door een ander genre. Speciaal de eerste twee genoemden (van Husa is in Amerika wel 't een en ander verschenen) mogen ook wel eens een beurt hebben.

Hans Wallin.

RECREA

Recrea b.v.

Heerderweg 70
8161 BN Epe
Holland
Telefoon 05780 - 13992
Telefax 05780 - 14145

MUZIKALE NOTEN

Uit het tijdschrift van de Muziekvriendenkring AMATINKA noteren we weer een aantal data van optredens.

Op zaterdag en zondag **20 en 21 juni** is er een blaaskapellenfestival i.v.m. het 25-jarig jubileum van de Harmonie in Sporthal "De Beckart" te **Nijnsel**.

Zondag **28 juni** is Blaaskapel **Amatinka** te beluisteren van 15.00-17.00 uur tijdens het festival in **Den Dungen**. Het concert wordt gegeven in een open tent naast de kerk in Den Dungen. Info: Frank v.d. Kallen, tel. 073-416847.

Zaterdag en zondag **17 en 18 juni** is **Zadovjaci** te beluisteren in de feesttent te **Beek**. Info bij Jan Stijnen, tel. 045-314202.

Woensdag **1 juli** **Zadovjaci** te beluisteren in **Beringe?** info bij Wim Versteegen, tel. 04760-72007.

Zondag **5 juli** is **Amatinka** te beluisteren tijdens een festival georganiseerd door "De Berketuuters" in **Den Dungen**. Het festival vindt plaats om 15.30-16.30 uur aan de Bosscheweg, naast de kerk in Den Dungen. Info: Frank v.d. Kallen, tel. 073-416847.

Vrijdag **10 juli** optreden van **Amatinka** in de feesttent aan het Kennedyplein te **Reek**. (22.00-24.00 uur)

Zaterdag en Zondag **11 en 12 juli** **Keramicka** in Wanrooy.

==*==*==*==

FOLKLORE

De kinderfolklore-dansgroep Turiec komt deze zomer weer naar **Hoogeveen** in het kader van de stedenband Hoogeveen-Martin.

Ze treden op tijdens de beide Pulledagen **13 en 20 augustus** (donderdag) rond 11 uur, half 2 en 4 uur. Bovendien maandagmiddag **17 augustus** twee optredens in **Diever** en **18 augustus** rond half 12 een optreden in Ponypark **Slagharen**. Een uitvoerig verslag over hun optreden in oktober stond in Ledenbrief 73 van nov/dec. '91).

Fred Runte.

==*==

Vierentwintig kinderen van de kinderdansgroep Cutora uit Tupesy (Moravië) zijn van 21 tot 28 juni a.s. in Groningen te gast en hebben een druk programma af te werken.

Maandagmiddag **22 juni** treden zij op in **Delfzijl** voor het gebouw van het Zee-aquarium. Dinsdag, de 23^e hebben zij een toeristische dag en maken dan uitstapjes naar Naarden en Amsterdam.

Woensdagochtend **24 juni** treden zij op in de vernieuwde kinderkliniek (Beatrixkliniek) van het Academisch Ziekenhuis te **Groningen**, en 's middags op het gemeentehuis waar, onder auspiciën van de Commissaris van de Koninging, de heer Vonhoff, de oprichting plaatsvindt van het platform integratie lichamelijk gehandicapten; 's avonds vindt er een feestelijk optreden plaats ter gelegenheid van de oprichting Bejaarden Hunzerheem. De toegangsprijs bedraagt f 5,--. Een en ander wordt door "Het Oog" en Radio Noord verslagen.

Donderdag **25 juni** (11.00 uur) zijn zij te zien en te horen in Ponypark **Slagharen**, vrijdag **26 juni** treden zij op in **Appingedam**, 's middags om 14.30 uur ter gelegenheid van de opening van de nieuwe Jachthaven.

Op zaterdag **27 juni** is er een slotavond in **Siddeburen** in Restaurant Tivoli, bij goed weer buiten en anders binnen. Het begint om + 19.30 uur en de toegang is gratis.

==*==*==*==

WAT HET OOG STREELT

Exposities

 Delft. In Galerie De Gang (de galerie van Bibina Kistemaker-Forejtovej die uitsluitend Tsjechoslowaakse kunst exposeert) is tot eind juni werk van de Praagse kunstenaar Boris Jirků (tekeningen) te zien.

Adres: Oude Delft 224, geopend do/vrij 11-17.00 uur, za 13-17.00 uur, tel. 015-145295.

 Voorburg. Op vrijdag 19 juni om 16.00 uur opent de Tsjechoslowaakse ambassadeur JUDr. S. Pauliny in Park Vreugd & Rust (Oosteinde) een tentoonstelling van houten beelden van de Moravische kunstenaar uit Hranice, Jan Ambrůz (1956);

in Galerie 42, Herenstraat 42, zijn foto's van beelden van Ambrůz te zien, evenals grafiek van Vladimír Kokolia (1956) en Jiří Kornatovský (1952).

De combinatie-expositie duurt tot en met 13 september.

Openingstijden Galerie 42 in het gemeentehuis van Voorburg: ma t/m vrij 9-16.30 uur, tel. 070-3575410

Het werk van Jan Ambrůz en Vladimír Kokolia is buiten Tsjechoslowakije, gelijktijdig met de Voorburgse expositieperiode, ook te zien op de Wereldtentoonstelling te Sevilla (Ambrůz) en de Dokumenta te Kassel (Kokolia).

 Naarden-Vesting. Nog tot en met 27 juni is bij Galerie Groll de thematentoonstelling 'Comenius' te zien, gemaakt door Tsjechische kunstenaars.

Jarmila Maranova (1922, Praag) is een van de deelnemende kunstenaars aan deze thematentoonstelling. In een serie litho's gewijd aan Comenius, verwerkt zij beelden en ideeën die ontleend zijn aan zijn geschriften.

Al sinds dertig jaar legt Josef Hercik (1922, Uherský Brod) zich toe op het graveren en etsen van miniaturen. Deze specialisatie bezorgde hem vele opdrachten voor het vervaardigen van de ets of gravure voor postzegels.

De thematentoonstelling toont, naast het werk van Maranova en Hercik, onder meer werk van Matej Forman en Vera Martinkova.

Galerie Groll, Turfpoortstraat 36a, tel. 02159-43701 is geopend woensdag t/m vrijdag 15.00-18.00 u, zaterdag 11.00-13.00 uur en op afspraak.

 Haarlem. Onder de titel "Face to Face" exposeert Václav Jírovec uit Tsjechoslowakije van 18 mei t/m 9 juli 1992 in galerie Liam Martin, dat zich bevindt aan het Groot Heiligland 1, nabij het Frans Hals Museum.

Václav Jírovec maakt olieverfschilderijen, beeldhouwwerk en brons. De expositie is te bezichtigen dinsdag t/m vrijdag van 12.00 - 18.00 uur en op zaterdag van 11.00 - 17.00 uur.

FILATELIE

Tsjechoslowakije lijkt in de ban van de postzegelboekjes. Nooit werden in het verleden van officiële zijde zoveel nieuwe postzegelboekjes op de markt gebracht en nooit was er zo'n verscheidenheid aan kaftjes. Ook nu weer pronken de afbeeldingen van de zich in de postzegelboekjes bevindende postzegels op de kaftjes.

In de nieuw ontworpen serie, waarin eerder o.a. al boekjes van Mozart, sloten en kastelen en Svojsík verschenen, zijn nu de volgende twee boekjes verschenen: Albertville winterolympiade (met 10 zegels van 1 kroon) en beschermde bloemen (met 10 zegels van 2 kronen). Het lijkt erop, dat de kleur van het boekje steeds de waarden van de zegels die dat boekje bevat aangeeft. Zo bevatten de groene boekjes steeds zegels van 1 kroon en de rode boekjes steeds zegels van 3 kronen. Voor het eerst is er nu een blauw boekje, dat zegels van 2 kronen bevat.

De vertaling van de tekst op de achterzijde van beide boekjes luidt als volgt:

"De XI^{ve} olympische winterspelen vinden plaats in de Franse stad Albertville. Zoals altijd nemen de beste sportmensen van de wereld hieraan deel. Ze laten een krachtenvergelijking in die disciplines zien, die het koudste jaargetijde - de winter - ons biedt."

"Aster alpinus kan men ook in de vrije natuur en wel vanaf juni tot en met augustus op kalkhoudende rotsen en op de steenachtige met gras begroeide berghellingen aantreffen. De plant is 5 tot 20 dm hoog. De randjes van de tongachtige bloemenblaadjes zijn roze-achtig of lila-blauw. De pijpachtige blaadjes in het midden hebben een goudgele kleur. Deze plant is door de wet beschermd."

Er verscheen tevens een boekje van een afwijkend formaat met als inhoud 2 x 4 zegels uit het jaar 1989 met als thema giftige paddestoelen. Ook dit betreft een officieel postzegelboekje.

Voor wie geïnteresseerd is in deze boekjes, kan ze bij ondergetekende bestellen.

In het volgende nummer van de nieuwsbrief zal ik de nieuwe postzegeluitgiften van de eerste helft van 1992 bespreken met de daarbij behorende afbeeldingen.

F.B. Dijkstra, Meagere Weide 17, 9003 MG WARTEN.
Tel. 05105-1913. Fax: 05105-1212.

==*==*==*==

ONZE BOEKENPLANK

Vertalingen Tsjechische literatuur

Het aanbod van Nederlandse vertalingen van Tsjechische literatuur is recent uitgebreid met twee romans:

- * Ivan Klíma - Liefde en straatvuil; uitgave: Wereldbibliotheek 1992, prijs f 32,50
- * Josef Skvorecký - De lafaards; uitgave: Bert Bakker 1992, prijs f 39,50.

Kees Mercks vertaalde Klíma's Lásky a smetl (Londen 1988, Praag 1990). Mercks maakte reeds eerder het werk van deze, in de periode 1968-1989 in Tsjechoslowakije verboden, auteur toegankelijk voor de Nederlandse- en Vlaamse lezers, nl. * Milostné léto/Zomerliefde en * Má veselá jitra/Praagse ochtenden.

Edgar de Bruin vertaalde de destijds geruchtmakende en grensverleggende door Skvorecký op 24-jarige leeftijd geschreven roman Zbabělci (geschreven eind jaren veertig, pas in 1958 verschenen).

Van de latere werken van deze, na de Praagse Lente in 1968 naar Canada geëmigreerde, auteur, zijn verder in het Nederlands beschikbaar:

- * Ingenieur van de menselijke ziel/Přiběh inženýra lidských duší (=het vervolg van de levensloop van de hoofdpersoon uit De lafaards); vert. door E. de Bruin en K. Kolmaš
- * Scherzo Capriccioso/Een vrolijke droom van Dvorak; vert. door E. de Bruin
- * Het verleden van Lenka S./Lviče; vert. door S.J. de Jong
- * De bassaxofoon hierin ook Emöke, een legende (twee novellen)/Bassaxofon Legenda Emöke; vert. door K. Mercks.

Nederlandse Franz Kafka-Kring i.o.

Onlangs is het initiatief ontstaan om in Nederland, net als in Tsjechoslowakije, Oostenrijk, Verenigde Staten en Korea, te komen tot de oprichting van een Kafka-Kring.

Het doel van een dergelijke Kring is het bevorderen en bestuderen van Kafka's werk, leven en tijd in Nederland en Vlaanderen. Ook denken de initiatiefnemers aan het organiseren van voordrachten. Het is de bedoeling om op woensdag 28 oktober 1992 een eerste bijeenkomst te houden.

Voor meer informatie: Nederlandse Frank Kafka-Kring i.o., secretariaat: Erik Mossel (auteur van Literaire Gids van Praag), Columbusplein 173, 1057 TW Amsterdam, tel. 020-6891609.

M. v.d. Wijngaard.